

Nazwa przedmiotu Samorząd terytorialny w rozwoju historycznym					Kod ECTS: STH	
Specjalność wszystkie						
Status przedmiotu Do wyboru	Semestr II	Liczba godzin				Liczba punktów ECTS: 2
		ogółem	wykłady	ćwiczenia	laboratorium	
		30	15	15	-	
Wykładowca dr Andrzej Drogoń,					Katedra Administracji	
Wymagania wstępne:						
Cele <ul style="list-style-type: none"> - poznanie sposobów budowania instytucji samorządowych w rozwoju historycznym - ukazanie ewolucji form samorządu terytorialnego; - analiza aktów prawnych, regulujących funkcjonowanie samorządu. Efekty kształcenia <ul style="list-style-type: none"> - zrozumienia współczesnych instytucji samorządowych, ukazując ich genezę oraz wcześniejsze i dzisiejsze funkcje, metoda historyczna pozwoli na głębsze uzasadnienie i zrozumienie celów, jakie stawia się samorządowi; - swobodne posługiwanie się aktami prawnymi regulującymi funkcje samorządu, zarówno w przeszłości jak i współcześnie. 						
Metody realizacji przedmiotu <ul style="list-style-type: none"> -zajęcia prowadzone w formie wykładu oraz ćwiczeń; -wskazania literatury przedmiotu; -zapoznanie z podstawowymi źródłami normatywnymi; -metoda przekazu oparta na analizie historycznych źródeł; -metoda analizy porównawczej; -metoda opisu; 						
Opis przedmiotu <ol style="list-style-type: none"> 1. Poglądy uczonych na historię samorządu 2. Rozumienie samorządu w czasach nowożytnych 3. Rozwój samorządu europejskiego <ol style="list-style-type: none"> a). Samorząd angielski b). Ewolucja systemu samorządu we Francji c). Samorząd w państwach niemieckich d). Austriackie doświadczenia samorządowe e). Rozumienie samorządu na gruncie rosyjskim f). Doświadczenia samorządowe na gruncie amerykańskim 4. Początki samorządu na ziemiach polskich w XIX i XXw. <ol style="list-style-type: none"> a). Zabór pruski: samorząd wiejski, miejski powiatowy i prowincjonalny b). Zabór austriacki: samorząd wiejski, miejski i powiatowy c). Zabór rosyjski: samorząd gmin miejskich i gromad d). Rzeczpospolita Krakowska e). Autonomia Galicji i jej instytucje samorządowe 5). Kształtowanie się polskiej myśli samorządowej. 6). Samorząd terytorialny II Rzeczypospolitej <ol style="list-style-type: none"> a). Wpływ doświadczeń okresu zaborów na kształt samorządu w pierwszych latach II Rzeczypospolitej b). Problemy unifikacji samorządu terytorialnego w II RP c). Autonomia województwa śląskiego d). Samorząd w świetle Konstytucji Marcowej e). Problemy dotyczące samorządu wojewódzkiego f). Samorząd terytorialny po 1933r. 7). Doświadczenia samorządowe w Polsce Ludowej <ol style="list-style-type: none"> a). Samorząd w latach 1944-1950 						

- b). Skutki centralizmu systemu władzy terytorialnej – *centralizm demokratyczny* oraz *kierownicza rola PZPR* jako czynniki warunkujące możliwość *samorządzenia się* w okresie PRL
- c). Koncepcje samorządu „społecznego” i „terytorialnego”
- 8). Samorząd czy „ludowładztwo” w systemie państwa polskiego po rządami komunistów.

Literatura

podstawowa

- S. Wójcik: Samorząd terytorialny w Polsce w XX wieku. Lublin 1999.
- J. Bardach, B. Leśnodorski, M. Pietrzak: Historia ustroju i prawa polskiego. Warszawa 1999.
- M. Szczaniecki: Powszechna historia państwa i prawa. Warszawa 1994.
- A. Ajnenkiel: Administracja w Polsce. Zarys historyczny. Warszawa 1977.
- S. Grodziski: Porównawcza historia ustrojów państwowych. Kraków 2008.
- M. Kallas: Historia ustroju Polski. Warszawa 2005

zalecana

- B. Dolnicki: Samorząd terytorialny. Zagadnienia ustrojowe. Zakamycze 1999.
- A. Dziadzio: Monarchia konstytucyjna w Austrii 1867-1914. Władza –obywatel- prawo, Kraków 2001.
- S. Grodziski: Porównawcza historia ustrojów państwowych. Kraków 1998.
- G. Górski: Historia administracji. Warszawa 2002.
- H. Izdebski: Historia administracji. Warszawa 1998.
- D. Janicka: Ustrój administracji w nowożytnej Europie. Toruń 2002.
- M. Kallas, A. Lityński: Historia ustroju i prawa Polski Ludowej. Warszawa 2000
- D. Malec, J. Malec: Historia administracji i myśli administracyjnej. Kraków 2000.
- J. Panejko: Geneza i podstawy samorządu europejskiego. Wilno 1934.
- Samorząd terytorialny i administracja w wybranych krajach. Gmina w państwach Europy Zachodniej., pod red. J. Jeżewskiego, Wrocław 1999.

Zasady zaliczania przedmiotu

Zaliczenie w formie pracy pisemnej.